

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 356/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Miloslavom Krausom, LL.M., KRAUS & PARTNERS, s. r. o., Jasovská 23, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 47 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/6 GPt 21/15/1000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2015 doručená sťažnosť a 10. augusta 2015 jej doplnenie [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 47 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/6 GPt 21/15/1000 (ďalej len „namietaný postup“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal ako poškodený na generálnej prokuratúre podnet pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, ktorý bol odložený ako nedôvodný.

Na základe podnetov sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v danej trestnej veci prokurátor generálnej prokuratúry listom sp. zn. IV/1 Gn 3101/06 z 11. júla 2007 oznámil, že Krajská prokuratúra v Bratislave bude vyrozumená, aby zabezpečila ďalšie konanie. Následne vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava-okolie listom z 5. novembra 2007 sťažovateľovi oznámil začatie trestného stíhania. Dňa 4. augusta 2008 bolo predmetné trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok sa nestal. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal 20. augusta 2008 sťažnosť, ktorá bola dozorujúcou prokurátorkou Okresnej prokuratúry Bratislava III zamietnutá.

Na základe podnetu sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti postupu dozorujúcej prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava III prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline v liste z 27. januára 2009 dospel k záveru, že trestné stíhanie bolo zastavené predčasne. Listom z 5. marca 2009 bolo Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava-okolie sťažovateľovi oznámené, že 4. marca 2009 bolo v tej istej trestnej veci začaté trestné stíhanie. Trestná vec bola postúpená Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Senec, následne vo veci opätovne konalo Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava-okolie.

Sťažovateľ podal opätovne podnet na preskúmanie zákonnosti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava-okolie, ktorý bol vybavený Okresnou prokuratúrou Bratislava III listom č. k. 4 Pv 241/13-13 z 30. mája 2013, v ktorom boli konštatované neopodstatnené prieťahy v konaní. Trestné konanie bolo opätovne zastavené uznesením z 18. apríla 2013, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť. Dozorujúca prokurátorka Okresnej

prokuratúry Bratislava III uznesením z 26. augusta 2014 rozhodla o zamietnutí jeho sťažnosti ako nedôvodnej. Krajská prokuratúra v Žiline sa pri preskúmaní postupu orgánov činných v trestnom konaní na základe podnetu sťažovateľa stotožnila s postupom Okresnej prokuratúry Bratislava III, a preto listom sp. zn. 1 KPt 234/14/110 z 30. novembra 2014 podnet sťažovateľa odložila.

Nesúhlasiac s vybavením podnetu Krajskou prokuratúrou v Žiline podal sťažovateľ opakovaný podnet (datovaný 4. februára 2015) generálnej prokuratúre, v ktorom žiadal o preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava-okolie, dozorujúcej prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava III, ako aj Krajskej prokuratúry v Žiline. Listom generálnej prokuratúry sp. zn. IV/6 GPt 21/15/1000 zo 7. mája 2015 bol sťažovateľ vyrozumený, že generálna prokuratúra sa stotožňuje s postupom podriadených prokuratúr.

Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil okrem iného najmä takto:

„Bol porušený čl. 36 ods. 1 Listiny základných ľudských práv, každý sa môže domáhať ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne. V tejto veci nekonal nezávislý orgán, pretože úmyselne nerešpektoval všetky dôkazy a už vopred vedel, akým spôsobom bude vec ukončená. Tento právny názor osvedčuje aj postup polície, ktorá niekoľkokrát zastavila trestné stíhanie. Na zásah sťažovateľa u nadriadených orgánov bolo v konaní s veľkými prieťahmi ďalej pokračované.

Ústava SR v čl. 48 ods. 1, 2 zakotvuje právo sťažovateľa, aby sa vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a bolo umožnené, aby sa sťažovateľ mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Toto právo nebolo sťažovateľovi umožnené využiť.

Jedným zo základných princípov občianskych práv a slobôd je právo na verejné prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Je to jeden z pilierov vzťahu medzi štátom a občanom. Týmto pilierom štát zaručuje v primeranom čase spravodlivé riešenie vzťahov v občianskoprávnom a inom konaní. Len za splnenia tejto podmienky môže prísť

k plnohodnotnému naplneniu zákonnosti a spravodlivosti, čo má byť v podstate zmyslom na súdnu a inú právnu ochranu občanov.

Sťažovateľ je v právnej neistote, nekonaním a stálymi prietahmi polície a prokuratúry sa zasiahlo do jeho ústavných práv. Zbytočnými prietahmi bolo porušené právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Svoju ústavnú sťažnosť odôvodňujeme ustálenou judikatúrou Ústavného súdu SR a ESLP, ktorý posudzuje konanie, ktoré trvá viac ako 6 rokov ako konanie s neprimeranými prietahmi.

Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov II. US 61/98, IV. US 59/03 a tento účel možno dosiahnuť aj právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná II. US 157/02, I. US 76/03.

Sťažovateľ v náväznosti na Listinu základných práv a slobôd ako poškodený trestnou činnosťou sa podľa čl. 36 ods. 1 domáha svojho práva a podľa ods. 3 má právo na náhradu škody nesprávnym úradným postupom, zbytočnými prietahmi.

Zdôvodňujúc ale, že štátne orgány poskytnú ochranu plynúcu z čl. 46 Ústavy SR, tak že postupujú v konám sú viazané procesno-právnymi a hmotno-právnymi predpismi, dodržovanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu I. US 4/94. Ústavnosť konania orgánov verejnej moci teda predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konanie uskutočňuje koná nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd osobitne upozorňuje na objektivitu postupu orgánu verejnej moci, II. US 9/00, II.US 143/2, III. US 60/04.

Sťažovateľ zastáva názor, že neukončením konania po dobu deväť rokov odkedy bol podaný návrh, si vyžaduje vyššieho stupňa ochrany ako je len deklarovanie porušenia ústavného práva sťažovateľa a preto sťažovateľ žiada finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- €. V uvedenom konaní vznikli zbytočné prietahy vytvárajúce stav právnej neistoty, ktorý trvá deväť rokov a vzhľadom na správanie orgánov prokuratúry a polície, tvrdenie že prijali opatrenia aby prietahy neboli, bolo neúčinné, vo veci sa transparentne nekonalo, naopak preukázala sa arogancia verejnej moci a ukázala svoju moc, konanie zastavila.

Nedošlo k plnohodnotnému naplneniu zákonnosti a spravodlivosti, čo má byť v podstate zmyslom na súdnu a inú právnu ochranu občanov.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] upravené v čl. 48 ods. 2 a v čl. 47 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry SR v konaní č. IV/6/GPt 21/15/1000 porušené bolo.

2. Generálnej prokuratúre SR sa prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- €., ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia – nálezu...

4. Spoločnosti Kraus&Partners, s.r.o., zast. advokátom JUDr. Miloslavom Krausom, advokátom, sa priznávajú trovy konania - trovy právneho zastúpenia vo výške 669,43 €, ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy alebo medzinárodnej zmluvy, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, ústavný súd považuje v súlade so svojou judikatúrou iba za súčasť argumentácie sťažovateľa, ktorej posúdením sa samostatne nezaoberá (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 47 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom generálnej prokuratúry v súvislosti s vybavením jeho opakovaného podnetu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Doterajšia judikatúra ústavného súdu (napr. I. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06) vychádzajúca z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len

„ESLP“) rozhodnutie ESLP vo veci Krumpel a Krumpelová v. Slovensko z 5. 7. 2005], ktorá sa týka základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v prípadoch, keď jeho porušenie namieta osoba, ktorá tvrdí, že v dôsledku protiprávneho konania jej bola spôsobená škoda, sa ustálila v tom, že taká osoba sa v rámci trestného konania v predmetnej veci bez vznesenia obvinenia (konkrétnej osobe) nemôže domáhať vyslovenia porušenia označeného základného práva (napr. I. ÚS 212/07, II. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06). Až vznesenie obvinenia konkrétnej osobe je teda tým momentom, ktorý dáva poškodenému v trestnom konaní možnosť uplatňovať si ochranu proti konkrétnemu možnému pôvodcovi svojho poškodenia, a teda z neho robí „vec“, na prerokovanie ktorej bez zbytočných prieťahov má nárok v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

V namietanom trestnom konaní, v rámci ktorého nedošlo k vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe, je sťažovateľ v procesnom postavení svedka – poškodeného, a preto s poukazom na doterajšiu judikatúru ústavného súdu a ESLP nemohol „profitovať“ zo záruk podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd túto časť sťažnosti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08, III. ÚS 286/2011).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 47 ods. 1 a 2 ústavy namietaným postupom generálnej prokuratúry.

Podľa čl. 47 ods. 1 ústavy každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe. Podľa odseku 2 tohto článku každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základných práv podľa čl. 47 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pretože vo vzťahu k týmto označeným základným právam absentuje v sťažnosti akékoľvek odôvodnenie v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde napriek tomu, že sťažovateľ vykonáva profesiu advokáta a v konaní pred ústavným súdom aj seba samého zastupuje.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015